

Factsheet, bijlage bij DP persbericht

Het Deltaprogramma en de deelprogramma's

Het Deltaprogramma is een nationaal programma. Rijksoverheid (de ministeries van Verkeer en Waterstaat, Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu), provincies, gemeenten en waterschappen werken hierin samen met inbreng van maatschappelijke organisaties. Het doel is om Nederland, ook voor de volgende generaties, te beschermen tegen hoogwater en te zorgen voor voldoende zoet water.

De deltacommissaris bevordert de totstandkoming en de uitvoering van het Deltaprogramma. Het Deltaprogramma is gebaseerd op een voorstel van de deltacommissaris, aangevuld met een reactie daarop van het kabinet. De minister van Verkeer en Waterstaat biedt het programma, mede namens de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, aan de Tweede Kamer aan.

Deelprogramma's

Het Deltaprogramma bestaat uit negen deelprogramma's, drie daarvan zijn generiek en zes zijn gericht op een speciaal gebied.

Generieke programma's zijn:

1. Veiligheid

De huidige normen voor veiligheid tegen het water dateren uit de jaren zestig van de vorige eeuw. Sinds die tijd is zowel het aantal mensen, als de economische waarde achter de dijken, duinen en dammen sterk toegenomen. De potentiële gevolgen van een overstroming worden daardoor steeds groter. Hoe kunnen we Nederland in de toekomst beschermen tegen overstromingen op een maatschappelijk aanvaardbaar risiconiveau?

Het deelprogramma Veiligheid bekijkt in hoeverre het huidige beschermingsniveau tegen overstromingen, nog voldoende overeenkomt met de economische waarden en mogelijke slachtoffers achter de waterkeringen. Het deelprogramma onderzoekt verder deltadijken (dijken die in principe niet kunnen falen), beleid voor buitendijks bouwen en -met behulp van regionale pilots - het concept van zogenaamde meerlaagsveiligheid (waarbij rampenbeheersing en ruimtelijke ordening naast het voorkómen van overstromingen worden ingezet).

2. Zoetwater

Nederland heeft een belangrijk deel van haar welvaart te danken aan een goede watervoorziening. Een groot deel van het bedrijfsleven drijft op de beschikbaarheid van zoet water, zoals de land- en tuinbouw, de voedingsmiddelen- en chemische industrie. Ook speelt zoet water een

belangrijke rol in het leven van de burgers en voor bijzondere, waterrijke natuur. De vraag is dan ook hoe we op de lange termijn kunnen zorgen voor een duurzame zoetwatervoorziening voor zowel grond- als oppervlaktewater? Welke maatregelen zijn hiervoor nodig? Het deelprogramma Zoetwater onderzoekt maatregelen voor de korte en lange termijn, zowel landelijk als regionaal. Mogelijke oplossingen zijn een grotere verantwoordelijkheid voor de regio's om zelf hun zoetwatervoorraad op peil te houden en een betere verdeling van zoet water in het hoofdwatersysteem en de regionale watersystemen. Ook zal er onderzoek plaatsvinden naar het beprijzen van water. Het deelprogramma moet inzichtelijk maken hoeveel de maatregelen kosten en wat de maatschappelijke gevolgen zijn.

3. Nieuwbouw en herstructurering

Hoe zorgen we ervoor dat we bij de nieuwbouw en herstructurering van steden en dorpen beter rekening houden met het watersysteem, de bodem en het klimaat? Steeds vaker wordt gebouwd in gebieden die daarvoor eigenlijk minder geschikt zijn. Bijvoorbeeld in een diepe polder of op een slappe bodem. Door bebouwing ontstaat bovendien steeds meer verhard oppervlak, van bijvoorbeeld daken en parkeerterreinen, waardoor water niet meer goed weg kan en de kans op overlast toeneemt. Vaak zijn daardoor vergaande maatregelen aan watersysteem en ondergrond nodig, tegen steeds hogere kosten. Een betere oplossing is een andere wijze van ruimtelijke inrichting en bouw, die van meet af aan rekening houdt met watersysteem en ondergrond. Het deelprogramma Nieuwbouw en Herstructurering werkt aan concrete voorstellen hiervoor.

Programma's **gericht op een speciaal gebied:**

4. Kust

Hoe kunnen we Nederland de komende eeuw beschermen tegen de zee? En hoe kunnen we onze kust zo versterken dat recreatie, natuur, landschap en economie zich goed kunnen ontwikkelen? Uitgangspunten bij de versterking van de kust zijn het handhaven van de kust en het meegroeien van het kustfundament (dat is de zee tot 20 meter diepte, het strand en de duinen) met de stijging van de zeespiegel. Dat gebeurt door zand uit de Noordzee vóór of op de kust te spuiten (zandsuppletie) en gebruik te maken van wind, golven en stroming om het zand op een natuurlijke manier op de kust te verspreiden. Ook onderzoekt het deelprogramma Kust de mogelijkheden om veiligheid in samenhang met ruimtelijke ordening aan te pakken, om de kwaliteit van de kust te versterken.

5. Waddengebied

Het Waddengebied is het grootste getijdengebied in zijn soort ter wereld. Het gebied staat sinds 2009 op de UNESCO-werelderfgoedlijst. Wat zijn de gevolgen als het klimaat verandert en de zeespiegel stijgt voor de veiligheid van de Waddeneilanden en de Nederlandse noordkust? En wat

moet er gebeuren om het Waddengebied veilig te houden zonder dat de natuur in gevaar komt? Het deelprogramma Waddengebied gaat de mogelijke veiligheidsmaatregelen voor het Waddengebied onderzoeken. Uitgangspunt hierbij is dat de maatregelen recht doen aan de ecologische, economische en ruimtelijke waarden van het gebied.

6. IJsselmeergebied

Het deelprogramma IJsselmeergebied werkt aan een breed gedragen advies voor een voorkeurstrategie voor het peilbeheer van het IJsselmeer op de lange termijn en een peilbesluit voor de korte termijn. De zeespiegel stijgt en als daarbij de afvoer van water door de rivieren toeneemt, heeft dat consequenties voor de waterhuishouding in het grootste zoetwatergebied van Nederland, het IJsselmeer. Het IJsselmeergebied moet ook voor volgende generaties veilig én aantrekkelijk blijven. Hoe zorgen we ervoor dat het overtollige water uit de grote rivieren en het IJsselmeer ook in de toekomst naar de Waddenzee kan worden afgevoerd? En hoe houden we de grootste zoetwatervoorraad van Nederland in stand of is vergroting ervan nodig?

7. Rivieren

Het deelprogramma Rivieren richt zich op de grote rivieren in Nederland, dus op de Maas, de Rijn en de IJssel en al haar vertakkingen. De hoeveelheid water die onze rivieren moet afvoeren, zal in de toekomst vaker extreem kunnen zijn. Meer water vergroot de kans op overstromingen in het rivierengebied. Hoe zorgen we ervoor dat ons rivierengebied ook in de toekomst veilig en aantrekkelijk blijft, ook nadat het programma 'Ruimte voor de Rivier' en de Maaswerken zijn afgerond in 2015? Bij het zoeken naar maatregelen om het rivierengebied te beschermen, kijkt het deelprogramma ook naar natuur, waterkwaliteit, scheepvaart en grondstoffenwinning.

8. Rijnmond-Drechtsteden

In de regio Rijnmond-Drechtsteden (Rotterdam, Dordrecht en omgeving) ontmoeten zee en rivieren elkaar. Als de zeespiegel verder stijgt en de rivieren meer water afvoeren, is deze regio bijzonder kwetsbaar voor hoog water doordat veel gebieden buitendijks liggen. Door het stijgen van de zeespiegel stroomt, in droge perioden, zout water bovendien verder landinwaarts, waardoor de zoetwatervoorziening voor de land- en tuinbouw, industrie en natuur in gevaar komt. Het gebied is dichtbevolkt en is van groot economisch belang. Rijk en regio hebben ruimtelijke ambities vastgesteld om de economie en leefbaarheid te versterken. Het deelprogramma bereidt een beslissing voor hoe het gebied het best kan worden beschermd tegen teveel water en hoe we de zoetwatervoorziening kunnen veiligstellen. Die beslissing moet bijdragen aan een duurzame en vitale ruimtelijke ontwikkeling van de regio.

9. Zuidwestelijke Delta

De Zuidwestelijke Delta omvat het gebied Zeeland, de Zuid-Hollandse eilanden en West-Brabant. Na de watersnoodramp van 1953 hebben de Deltawerken bescherming geboden en veiligheid gebracht. De stijging van de zeespiegel, de stijging van de temperatuur en mogelijk nattere en drogere perioden kunnen invloed hebben op de veiligheid en zoetwatervoorziening van het gebied. Daarnaast hebben de Deltawerken ook schaduwkanten voor natuur, waterkwaliteit en economie. Dat heeft negatieve gevolgen voor wonen, recreatie en visserij. Het deelprogramma Zuidwestelijke Delta onderzoekt oplossingen voor veiligheid en zoet water en tegelijkertijd een vitale en veerkrachtige delta.